

ZPRÁVA O ČINNOSTI ČESKOSLOVENSKÉ BIOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI V ROCE 1997

V uplynulém roce se činnost Čs. biologické společnosti odehrávala především formou již tradičního organizování vědeckých konferencí a symposií a byla zaměřena na popularizaci vědecké práce. Spektrum její činnosti se dále rozšiřuje i do oblastí čistě vědeckého i vědecko-organizačního života.

Nejvýznamnější vědeckou akcí v uplynulém roce byla mezinárodní konference "**XIV. Biologické dny**" pořádané hlavním výborem Čs. biologické společnosti a Přírodovědeckou fakultou UK v rámci oslav 650. výročí založení Karlovy university a 75. výročí založení Čs. biologické společnosti.

1. Přínos aktivity společnosti pro rozvoj vědy

Organizačně byla konference zajištěna pražskou pobočkou Čs. biologické společnosti. **Biologické dny** se uskutečnily v Praze v Ústavu makromolekulární chemie AV ČR ve dnech 3. - 6.11.1997. Ústředním tématem konference byla biologie a patologie buňky.

Další důležitou akcí bylo **slavnostní 30. výroční zasedání cytogenetické sekce** v Brně ve dnech 22. - 25.10.1997, kde byly diskutovány možnosti molekulární cytogenetiky v prenatální diagnostice.

Třetí význačnou akcí byla mezinárodní **konference „Advanced Research Workshoop - Fundamentals for the Assessment of Risks from Environmental Radiation“** pořádaná biofyzikální sekci ve spolupráci s Biofyzikálním ústavem AV ČR 6. - 10.10.1997 v Brně za účasti 50 zahraničních a 20 českých pracovníků.

Některé akce společnosti, např. v olomoucké pobočce byly využity k organizaci veřejných závěrečných oponentních řízení vnitřních grantů, brněnská pobočka poskytla prostor pro výměnu informací mezi biologicky zaměřenými pracovišti v Brně. Mezi prakticky zaměřené akce patří edukační akce pořádané Českou společností pro ultrazvuk v medicíně a lékařství. Pedagogická sekce uspořádala 2 celostátní semináře zabývající se aktuální problematikou výuky biologie na nižším stupni víceletých gymnázií.

2. Vědecká aktivita

Společnost rozvíjela svou aktivitu v uplynulém roce v 6 pobočkách a 9 sekcích.

Pobočka v Praze uspořádala ve spolupráci s hlavním výborem a Přírodovědeckou fakultou **XIV. Biologické dny** na Ústavu makromolekulární chemie v Praze ve dnech 3.-6.11.1997. Biologické dny byly uspořádány v rámci oslav 650. výročí založení Karlovy university a 75. výročí založení Čs. biologické společnosti. Ústředním tématem konference byla biologie a patologie buňky. Bylo zde presentováno 100 sdělení z České a Slovenské republiky. Relativně samostatnou součástí Biologických dnů bylo předřazené minisympozium o buněčném jádře organizované prof. Raškou prof. Earnshawem z univerzity v Edinburgu. Na zahájení Biologických dnů byla přednesena **Babáková přednáška doc. Hořejšího „Povrchové receptory leukocytů: struktura, funkce a kooperace“**, v pořadí již třetí. V rámci XIV. Biologických dnů byla vypsána soutěž o nejlepší sdělení přednesené mladým buněčným biologem, na kterou se přihlásilo 16 uchazečů., z nich byli odbornou porotou vybráni tři nejlepší a byli odměněni společností B.M. Comp. s.r.o.

Pobočka v Brně uspořádala celkem **11 schůzí**, na kterých bylo předneseno 42 přednášek s návštěvností 32 posluchačů. Odbornou náplň schůzí pobočka zajišťovala samostatně anebo ve spolupráci s jinými odbornými společnostmi. S mimořádným ohlasem a velkou návštěvou se setkala schůze věnovaná

významným osobnostem brněnské morfologie prof. Žlábka a prof. Mazance, kterou navštívilo skoro 100 posluchačů.

Pobočka v Olomouci se snažila v minulém roce oživit svou činnost pořádáním **exkurze, výstavy a programu videopořadů** namísto tradičních přednáškových schůzí. Pobočka uspořádala **exkurzi do nového areálu biologicky zaměřených kateder Přírodovědecké fakulty UP v Olomouci**, exkurze byla spojená s představením výzkumné práce těchto kateder. Akce se uskutečnila 29.4.1997 za účasti 10 osob. Dále proběhla **výstava mikrofotografií doc. Reischiga „Pohled do mikrosvěta - skrytá krása stvoření“** ve dnech 22.9. - 10.10.1997 v Olomouci jejíž otevření se zúčastnilo 30 osob. Dále bylo uspořádáno **odpoledne výukových videoprogramů** spolu s ústavu histologie a anatomie LF UP 29.10.1997. Bylo promítnuto 6 videopořadů za účasti 15 osob.

Pobočka v Hradci Králové organizovala během minulého roku **10 přednášek** společně s Fyziologickou společností JEP za průměrné účasti 20 osob. Členové pobočky se aktivně účastnili řady domácích i zahraničních vědeckých setkání.

Pobočka v Pardubicích neuspořádala v minulém roce žádnou akci.

Pobočka v Ostravě neuspořádala v uplynulém roce žádnou členskou schůzi.

Slovenská biologická společnost v Bratislavě nevyvíjí již dlouhou dobu žádnou činnost. Podle stanov Čs. biologické společnosti všichni registrovaní a platící slovenští členové jsou členy Čs. biologické společnosti se všemi právy a povinnostmi.

Cytogenetická sekce uspořádala slavnostní **30. výroční shromáždění cytogenetické sekce** v Brně ve dnech 22. - 25.10.1997. Účastnilo se 120 vědeckých pracovníků. Diskutovány zde byly možnosti molekulární cytogenetiky v prenatální diagnostice. Konference měla velmi dobrý vědecký i společenský ohlas. Dále sekce uspořádala 2. pracovní den v Hradci Králové 16.4.1997 za účasti 100 cytogenetiků a molekulárních biologů.

Společnost mutagenезi zevním prostředím uspořádala v dubnu minulého roku v Brně **20. Pracovní dny** za účasti 60 osob.

Pedagogická sekce uspořádala v minulém roce **2 celostátní semináře**. První v Českých Budějovicích na téma „Trendy ve výuce biologie“ 29.4.1997 za účasti 20 osob. Druhý seminář se uskutečnil 9.12.1997 v Praze za účasti 20 osob. Na semináři byly prezentovány výsledky průzkumu současného stavu výuky biologie na gymnáziích v ČR, dále se účastníci semináře zabývali aktuální problematikou výuky biologie na nižším stupni víceletých gymnázií.

Sekce pro biologii nízkých teplot neuspořádala žádnou samostatnou akci, ale její členové se aktivně účastnili na „**IIR International Conference Cryoprotectants in Medical Practice**“ v Hradci Králové 12. - 15.5.1997, dále na „**1997 Plant Cryopreservation Workshop**“, University of Derby, 7. - 11.4.1997 a „**Cryopreservation and Conservation of Biodiversity**“, Linnean Society London, 5.9.1997.

Biofyzikální sekce uspořádala v minulém roce ve spolupráci s Biofyzikálním ústavem AV ČR „**NATO Advanced Research Workshop - Fundamentals for the Assessment of Risks from Environmental Radiation**“ v Brně 6. - 10.10.1997. Bylo zde předneseno 53 ústních sdělení a 13 plakátových sdělení, zúčastnilo se jí 50 zahraničních a 20 českých pracovníků. Dále sekce zorganizovala **20 seminářů** za průměrné účasti 20 osob.

Česká společnost pro ultrazvuk v lékařství a biologii doznala v uplynulém roce volbou korespondenčním způsobem změny ve vedení. Novým předsedou společnosti se stal doc. MUDr. Zdeněk Malý, CSc., vědeckým tajemníkem MUDr. Pavel Grec, CSc. Cílem nového výboru společnosti

bylo prezentovat ČSUMB jako společnost zastřešující ultrazvukové aplikace v medicíně a zatraaktivnit ji v očích odborné veřejnosti. Činnost by měla být obdobná s činností těchto společností v evropských zemích. Výbor společnosti chce oslovit odborné společnosti s cílem nabídky vytvoření systému postgraduální edukace, vytvořit pracovní skupiny ze zástupců jednotlivých odborností, která dopracuje jednotlivosti edukačního systému a sjednotí pravidla pro praktické provádění jednotlivých ultrazvukových vyšetření v jednotlivých odbornostech. ČSUMB by měla být partnerem České lékařské komory.

Sekce pro buněčnou biologii se podílela na přípravě odborného programu **XIV. Biologických dnů**. Předseda sekce prof. Svoboda byl koordinátorem soutěže prací mladých vědeckých pracovníků, která byla uskutečněna v rámci XIV. Biologických dnů 3. - 6.11.1997 v Praze. Soutěž vypsal firma Boehringer Mannheim a poskytla na tuto soutěž 6.000 Kč. Ze 16 nejlepších vědeckých prací byli vybráni tři a odměněni byly částkou 2.000 Kč. V minulém roce sekce uspořádala **seminář o cytoskeletu** ve Vranovské Nové Vsi u Znojma 19.3. - 21.3.1997. Účastnilo se 59 vědeckých pracovníků, odeznělo 16 přednášek, instalováno bylo 14 posterů.

3. Ediční činnost

Jako každoročně se i v minulém roce ediční činnost uskutečňovala formou interních tisků pro vnitřní potřebu společnosti:

1 číslo Zpravodaje Čs. biologické společnosti, hlavní výbor,

Sborník abstrakt z Cytoskeletálního klubu, Vranovská Ves 19.-21.3.1997,

Sborník abstrakt z konference „Advanced Research Workshop - Fundamentals for the Assessment of Risks from Environmental Radiation“, biofyzikální sekce.

4. Výhled na rok 1997

Přednášková odpoledne s prezentací témat obecného i specializovaně biologického zaměření, cca 15 akcí během roku 1998, pobočka v Brně.

Přednáškové schůze během roku 1998, spolupráce na pořádání veřejných obhajob grantových projektů na lékařské fakultě v lednu 1998, pobočka v Olomouci.

Pravidelné **přednáškové schůze** ve spolupráci s Fyziologickou sekcí Lékařské společnosti J. E. Purkyně, pobočka v Hradci Králové.

Běžné **pracovní schůze** v průběhu roku 1998, pobočka v Ostravě.

31. výroční shromáždění cytogenetiků s mezinárodní účastí 24. -25.9.1998 v Praze, sekce cytogenetická.

Pracovní den 5.3.1998 na téma „Molekulární cytogenetika“, Praha, cytogenetická sekce.

Dva celostátní semináře v průběhu roku 1998, pedagogická sekce.

Semináře v průběhu roku 1998, biofyzikální sekce.

Edukační akce v průběhu roku 1998, Česká společnost pro ultrazvuk v medicíně a lékařství.

„Cytoskeletální klub“ - seminář o nových poznatcích o cytoskeletu, 8. - 10.4.1998, Vranovská Nová Ves, sekce buněčné biologie.

Kromě toho pobočky i odborné sekce budou pořádat jednotlivé přednášky nebo přednáškové večery, poskytnou příležitost pro prezentaci zahraničních hostů a budou spolupracovat při organizaci vědeckých konferencí středoškolských i vysokoškolských, kde studenti a posluchači těchto škol budou mít příležitost publikovat své výsledky.

5. Organizační a administrativní činnost

Hlavní výbor Čs. biologické společnosti se v uplynulém roce sešel dvakrát 5.3.1997 a 5.11.1997, předsednictvo se sešlo několikrát podle aktuální potřeby. S koncem roku 1996 skončilo tříleté funkční období hlavního výboru naší společnosti. Korespondenčním způsobem byl pro období 1997-99 zvolen HV ve složení prof. Nečas (předseda), prof. Hejtmánek (I. místopředseda), doc. Čiampor (II. místopředseda), prof. Janisch (vědecký tajemník) doc. Červinka (hospodář), členové prof. Beneš, prof. Čech, prof. Kalina, doc. Reischig, prof. Srb a prof. Svoboda. Náhradníky hlavního výboru byli zvoleni doc. Berger a prof. Půža. Revizory společnosti jsou RNDr. Folk a doc. Kleinwächter. Valné shromáždění společnosti se sešlo 3.11.1997 v Praze při příležitosti XIV. Biologických dnů.

Na rok 1997 Ministerstvo školství ČR vypsalou soutěž návrhů na projekty v rámci programu „Rozšiřování výsledků výzkumu a vývoje“. Naše společnost podala 2 návrhy:

Aktivní účast na kongresu GLYCO - XIV. Tento projekt MŠMT zamítlo.

XIV. Biologické dny (80 000 Kč). Na tento projekt bylo poskytnuto 25 000 Kč.

Na žádost prof. Klenu hlavní výbor podpořil projekt zřízení banky embryonálních buněk a tkání z potracených embryí.

6. Statistické údaje a závěr

V Čs. biologické společnosti pracuje 6 poboček v České republice, kde jsou členové zastoupeni takto: pobočka v Praze 595 členů, pobočka v Brně 640, členů, pobočka v Olomouci 84 členů, pobočka v Hradci Králové 86 členů, pobočka v Ostravě 41 členů, pobočka v Pardubicích 24 členů. Celkem je v Čs. biologické společnosti registrováno 1470 členů.

Při hlavním výboru Čs. biologické společnosti je ustaveno 9 odborných sekcí: sekce cyto-genetická 150 členů, sekce evoluční biologie 50 členů, Společnost pro mutagenézi zevním prostředím 115 členů, sekce pedagogická 57 členů, sekce pro biologii nízkých teplot 120 členů, Česká společnost pro ultrazvuk v lékařství a biologii 144 členů, sekce reprodukční biologie 56, sekce buněčné biologie 201, sekce biofyzikální 123.

V Čs. biologické společnosti bylo uspořádáno v roce 1997 51 akcí s účastí 1076 vědeckých pracovníků.

Prof. MUDr. Roman Janisch. DrSc.
vědecký tajemník